

mos olyan korlátozás van, amely nem tűnik ki a telekkönyvből, mégis mindenkinek tudnia kell. A magánjogi törvényjavaslatunk egy másik érdekes ujtása az „undue influence“ tilalma, mely szerint semmis az a szerződés, amely könnyelműség, tapasztalatlanság, avagy bizalmi állás kihasználásával jött létre.

Ime néhány példát mutattunk be abból a gazdag anyagból, melyet az előadó tételének igazolására felhozott.

Élénk taps fogadta a kitűnő előadást, melyet magas nővéru vita követett.

*

1929 október 31-én *Dr. Molnár Márton* tartott figyelemreméltó előadást egy kevésbé ismert exclusiv jogterületről: a *filmmagánjogról*. A nagyérdemű előadás röviden felfolette mindazt a joganyagot, ami ebben a legnagyobb részben még törvényes szabályozásra váró joganyagban felmerülhet. Ismertette a mozgófényképengedélyesekre vonatkozó és az általános jogtól eltérő társasági jogszabályokat, a filmesítés jogát (Verfilmungsrecht) és a forgalombahozatal jogát (Vertriebsrecht), az ezekre vonatkozó külföldi jogszabályokat. Különös méltánylást igényel a filmekre vonatkozó és az általánostól eltérő szerzői jogi fogalmak kifejtése, melyek közül nagyobb érdeklődésre tarthat számot a szovjetorosz törvényhozás által statuált kollektív szerzői jog.

*

Dr. Fränkel Pál november hó 7-én tartotta meg előadását „*Gépforgalmi ügyletek*“ címén. Az előadó bevezetőben rámutatott a kereskedelmi jog nagy körén belül jelentkező kisebb csoportok jelentőségére s az ezeket jellemző egyedi sajátosságokra, amelyek az egyes forgalmi típusok különleges szükségletei szerint hívják életbe a K. T. által is számbavett szokványokat, usanceokat. Napjainkban mind nagyobb szerepet játszik a legtágabb értelemben vett gépkereskedelem, ideértve tehát a motorok, traktorok és automobilonok forgalmát is, sőt korunkat sokan a gépek korszakának nevezik, annyira rányomta a gép a maga bélyegét e kor technikai, társadalmi, sőt etikai életére is; érthető tehát, hogy a gépek óriási jelentősége a javak forgalmát szabályozó jogi életben is megnyilvánul.

A géppereknek nagy tömege kerül a bíróságok elé, amelyek azonban még ma is bizonyos idegenszerűséggel szemlélik és rendkívül nehezen kifürkészhető tárgynak tekintik a gépet, mint árut és innen származtatható a

gyakorlatnak ama szélsőséges álláspontja, amely az átvett gépre vonatkozó kifogásolási jogot terjedelemben és időben egyaránt messze a szükséges határon túl megengedi a gép szállítójával szemben. Az előadó részletesen ismertette és bírálta a bírói gyakorlatnak a gépperekben elfoglalt álláspontját a kellékszavatosság, az elévülési és szavatossági idő egymáshoz való viszonya, a gépváltóknál a harmadik személy jóhiszemősége, a fenntartott tulajdenc jog érvényesítése, a megrendelésgyűjtési tilalom dacára létesült ügyletek utólagos hatálytalanítása és végül a blankettaszerveződések kérdésében. Végző konkluziójában ama kívánalmat hangsúlyozta, hogy a gépforgalom különleges helyzetéből származó és a gyakorlatban tulságos ingadozásoknak alávetett elveket de lege ferenda egy hozandó speciális törvénybe kellene foglalni, természetesen olyképen, hogy e törvény egyfelől hatékonyan megvédje a fogyasztó közönséget mindennemű ravasz fogással szemben, másfelől azonban a javak zavartalan cseréjét a gazdasági élet most tárgyalt egyik legfontosabb ágazatában tökéletesítse.

A kitűnő előadást követő vitában dr. Szigeti László, dr. Molnár Márton, dr. Zoltán József, dr. Gál Dezső, végül az elnöklő dr. Meszlény Artur szóltak hozzá az előadó egyes megállapításaihoz és javaslataihoz.

*

November hó 14-én dr. Varannai István „*Allami mindenhatóság és magánjogi bírói gyakorlat*“ címen tartott előadást. Az előadó utalt azokra a szempontokra, amely a legutóbbi tiz esztendő során, ha nem is a jogtétel határozottságával és őszinteségével, de az erősödő tendencia mind átérezhetőbb súlyával befolyásolják bíróságaink szemléletét és egy új magánjogi irány alapját vetették meg. Ennek az új iránynak szembetűnő karakterisztikumai vannak: rendszerében mindinkább elhalványodik az egyén öncélusága és mind élesebben hangsúlyozódik az egyénnek az államtól való függősége; az ügyleti szabályok szigorú jogtételei meglazulnak, a méltányosság puhító, átalakító szűrőjén keresztül elporlódnak, ezzel szemben a közrendi és etikai tilalmak szigorubbá válnak és sokasodnak azok a legális sorompók, amelyek a kötelelem érvényesülésének útját elszegik; az egyes jogügyletek felett állandóan ott lebeg a bírói beavatkozással történő hatálytalanítás, vagy módosítás veszedelme: közjogi és közigazgatási elemek szövik keresztül-kasul azt a jurisdiktiót, amely magánjogi alanyok magánviszonyai rendezésére hivatott.

Dr. Varannai a magánjog és hiteljog egész területén,